

Lục Tỉnh Tân Văn

聞新省六

MỖI TUẦN RA HAI KỶ NGÀY THỨ NĂM VÀ NGÀY CHỨA NHỰT

Số: 617

NĂM THỨ MƯỜI BA

BẢN LÊ MỖI SỐ: 0 \$ 06

20 Avril 1919

20 tháng ba năm

Năm Kỷ-vi

DIRECTION / ET ADMINISTRATION :

F.-H. SCHNEIDER, 162, Rue Pellerin, Saigon

PUBLICITÉ

ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES

Le centimètre de hauteur sur 0.065 de largeur. 1680

Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 ou 4 centimètres, quelque soit le caractère employé.

BỒ CAO

Những lời rao về việc buôn bán nếu gọi tên đến Đồn-quản thì Đồn-quản sẽ gọi cho một cái bản để giá phân minh.

GIÁ BÁN	
TRONG BẠ-PHÁP ĐÔNG-DƯƠNG	
Một năm.	6 \$ 00
Sáu tháng.	3 \$ 50
Ba tháng.	2 \$ 00
Mỗi số.	0 \$ 06
Đổi chỗ ở.	0 \$ 20
BẠ-PHÁP VÀ CÁC THỰC ĐẠ	
Một năm.	20fr.00

LÝ TÀI PHỤC LUẬN

Tôi vẫn có nghe nhiều ông ám luận bài Lý-tài của tôi đã ấn hành trong kỷ báo số 509 và 600, rằng mới đọc sao qua thì nghe hữu lý, song xét lại cho kỹ thật là khó mà qui tu lòng dân trong cuộc tranh tương; Chính các đảng trưởng-thượng cao-minh làm không đặng, chớ như làm đặng thì ai lại chẳng muốn thập hội mà kêu gọi cho thâu, tại mấy triệu đồng-bào trong sáu Châu, rằng mà vưa vức với nhau cho nên cuộc.

Ấy là lời thiết nghĩ theo cái tư tưởng mới, chớ không để bấy lâu chur vị bình bát trong các báo-chương đã chẳng biết việc ấy là khó, cho nên mỗi vị khi cầm viết luận đến việc chiếu thương thì đã chê Annam quê hèn hủ lậu ngàn năm sang năm khác, nghe rất nhảm tai, nhưng mà theo cái ý kiến của tôi, thì tôi thật chưa chịu lấy đây làm đểu quyết đoán rằng Annam là liệt bại; lại thêm sự theo lời tư luận của ông mô đó thật cũng chẳng có ý muốn nói cho phân minh, song cùng nghĩ ra rồi nói như vậy, e còn sai, nên tôi xin bình luận.

Đôi phần con người ở đời mà có chí khi lớn chẳng hạn là việc gì, nếu muốn làm thì đặng. Sự trong thiên-hạ sự, chẳng có việc gì khó cho đến đời những tay học thức không có đủ trí mà làm đặng bao giờ, duy tài lòng người, muốn làm, cũng chẳng muốn, ham, cũng chẳng ham, quyết, cũng chẳng quyết, đó thôi; Chỉ tư chức buôn nhà Tần là đều rất quan hệ, hề thành tác đại phú, còn bại tác táng gia, mà ông Lữ-bất-Vi là một tay thương-nhơn (thứ trước hẳn còn dám xuất của ừe triệu ra mà làm việc việc, há hướng việc thương mãi thường theo thời-đời này, bất quá lý trí mà tranh cái mới lui chung với ba tên khách-trú thôi, mà kêu rằng khó, mà gọi rằng làm không đặng, thì lấy làm ừc lý và khiến cho bậc cái đường tân bộ của các đảng danh vọng tài năng đi chẳng, biết thiệt nào mà Annam ta gây dựng cho nên cái cơ đồ to tác mà tranh cái sự phú-cường cũng liệt-quốc. Vì vậy nên tôi thiết nghĩ như vậy: Nếu các đảng cao minh tài đức, thông thời đạt thể, có tài kinh tế buôn mà giành vật việc ích lợi chung, cùng là muốn biết việc việc ấy làm đặng hay là không đặng, thì hãy làm thử đi, có thí nghiệm rồi mới nên thí nghiệp; chớ như ngồi một chỗ cứ đặt đều mà nói rằng: Annam hay

nghĩ kỹ nhau, Annam hay lại đó nào. Annam không có một lòng một dạ cùng nhau, Annam là vậy, Annam là khác, thì chẳng những là Annam ta không làm đặng việc gì, lại còn phải bị người chế kè nhẹo. Chỉ như các nước văn-minh kia, những kẻ học thức, nếu cứ nói để ne, đấm nắm theo như bọn ta đây, thì ngày nay các nước ấy ắt cũng còn chịu thói đã-mang mà chớ, có bạo thữ gây cho nên việc gì cả thể mà chúng ta đã mất thấy buồn nay đâu?

Suy theo cái nhìn tâm cường nhược phải quấy, hư thiệt, chẳng hạn là người bực nào, dân nước nào, cũng đều có vậy luôn; Vì vậy cho nên thường có người ra làm quan luôn bị kẻ khác bảm nhè, chế bai, đem pha cách kia thế nọ, cho đến nỗi nang bảo kỳ thán; có kẻ tranh đoạt công danh cho đến đời chém giết nhau; có kẻ tranh lợi trong chốn thương-trường, lập mưu kia, chước nọ, hại lẫn nhau cho đến đời láng tư bại sản; Ấy vậy thì chẳng phải có một nước Nam ta mà dân có tánh xấu ấy, song người ta làm đặng là tại cái chí, chí lớn, cái cương đóm to, nghĩ đến việc chỉ có lợi thì dân làm, không nghĩ nang, không nhứt-nhấc; còn mình làm không đặng là tại mình có tánh kiêu ngạo và không có chí ta cho bằng người các nước, mà lại có tật hay thích thú lui, hay bán chớ ra, nể, nghĩ chẳng là đường làm ừc? Chớ chỉ các đảng cao-minh học thức, có thể lực lớn, quan yếu đại chúng như ông Diệp, ông Bửu, ông Lê, ông Nguyễn v.v. có lòng giữ chí, chí đời ra đứng giữa đất Nam, họ chẳng thẳng cánh tay lên mà nói lời rằng: «Nay ta đã quyết chí ra tay đi đút con nhà Annam là người đổng chúng với ta, vào neo thương-trường, thiệt-nghiệp đặng phăng cái mới lợi cho quốc dân ta, một là: ta đi lâu tranh các mới thấy lợi về Chết, hai là: ta trừ lư mà bán cho chur quốc cho khỏi khách-trú trừ ra máu thịt ta, ba là: ta mua thữ cầm đó cho khỏi khách-trú thâu góp tiền của của ta, bốn là: ta lập hãng trừ hàng hóa các nước mà bán lại cho bọn ta, cho khỏi bị khách-trú gian lận húng-hiếp ta, xin đồng bào lớn nhỏ, từ kẻ khó cho đến người giàu, hiệp trí cùng ta mà tóm thâu quyền lợi.»

Chừng nào các đảng ấy không ra mà làm như vậy, thì có lý nào các trang học thức ở các nơi trực thữ

bản quan mà không đua bởi gần sức, không mở đường ngay, chỉ neo rộng, cho dân được thói thục nhau mà bước vào neo đại thương một lượt, cho đành.

Nếu chừng nào các đảng cao-minh làm như vậy mà thể tình không phục, thì chừng ấy sẽ quyết đoán rằng: Annam vậy, Annam khác mới đặng như lời luận của các đảng bình bứt bấy lâu. Chớ thật hai mươi mấy năm dư, kể từ ngày khai sáng các quan nhựt-báo đến nay, thật chưa thấy một ai xử, ra mà diễn thuyết đều chỉ lợi ích; ra mà gây dựng việc gì to tác, cứ ngồi một chỗ thờ ra mà nói để chừng rằng: Annam còn quá, khó mà đi-đầu, vào neo Văn-minh, thoàn mẫm hết năm này, sang năm khác, có bấy nhiêu đây, đầu nói cho đến tận thể đi rồi, lập đời khác, cũng còn như cựu lệ.

Vậy lúc này là lúc cạnh tranh quyền lợi, xin các ông vị mới cái dài đổng bào, đem tất cả sở kiến sở văn mà sự mới lợi lại cho nhau chẳng là hay. Giam cái số bạc của chur quan-trú trong Lục-châu tuồng ra mà chớ Nhà-nước vay 4 kỳ, thì phần nhiều là kẻ què hèn đều làm gọi cho như của mất, cho nên từ ngày có người ra lập hội mà gây quốc-trái đến nay, có nhiều người thấy dịp giố-giành kẻ què đót mua đi bán lại mà lấy lợi; té ra Nhà-nước có lòng muốn cho dân có lợi, mà kỳ trung thất lợi và lại bị thiệt hại nữa, thì cũng tại kẻ tham lợi nhỏ phờ phình gạt gẫm mà ra. Tuy vậy mà hãy còn nhiều trường tại chử biết đều, chẳng hề làm cho người quấy. Suy theo thế ấy, nếu lúc này mà các trang thức giả không thữ lấy dịp mà qui tụ lòng dân, thì ngàn muôn năm nữa cũng không có dịp tốt nào mà rừ ren cho đặng. Vậy xin các ông hãy nhìn một ít ngày giữ đem trọn cái lòng bác ái ra mà đi đút đoàn em vào cứu kinh-thương, thì các ông chẳng cần nào như một cây lư kia, để mà ngăn chống trong lúc đổng-tráo, cho khỏi ngừa nghiêng với sóng.

Các ông chớ có nghĩ theo lời của những kẻ nghĩ tội bản lui rồi: Việc qui tụ giấy Quốc-trái của chur tài-chủ mà lập công-ly, là đều bất thiện; theo ngu kiến tôi cũng chỉ khó cả. Kêu đem bạc hùn vốn lên, thì tôi chưa dám ắt, chớ như kêu đem giấy Quốc-trái mà hùn thì trái như trở tay. Hề qui tụ giấy Quốc-trái đặng bao nhiêu cứ đem kỹ cho nhà «Băng» để làm tư bản mà giao thông thương-mại với các nước. Lê tự nhiên nhà Băng mà nhìn biết mình có tư bản lớn (giấy Quốc-trái ấy là bạc) thì các nước e e chi, còn nghi ngại chi mà chẳng giao thông?

Nhà Băng mà thấy ta có tư bản lớn để đó ta muốn cần dùng bạc bao nhiêu lợi không có? Lựa phải xuất vốn nhà cho có bạc hiện thì làm mới được hay sao?

Hề người sao ta vậy, duy tại muốn làm cùng chẳng muốn làm, quyết cùng chẳng quyết mà thôi chớ.

T. Q. V.

Hừu công tác (thường)

Thiệt có cái công nào trọng mà đáng khoe cho bằng cái công cả của người Annam, liêu sanh từ mà vược bình bang trời, qua đánh giặc bên cõi Âu-châu. Thiệt là thí tử như du (coi chết như chơ) từ quan chi dân, sang chi hèn, vì ơn báo hộ, vì tiếng con uoi, vì xương thịt, trái mặt gan, đến rợ nước; mô nghĩa liêu thân như vậy, là chính /lay chừt lòng an hủ, cho rõ mặt nam nhi vì chừt tang-hồng-hổ-thi, nam-từ-sơ-tám đó mà; nào phải vụ công danh, ham bạc tiền gì mà giành vát. Bị đến chớ đổng-thương mà đặng, lập phân tử, như phân sanh, kẻ chết là phân chắt, như những bao nhiêu người đã bỏ thây rổ đó, cách xa quê cảnh, ngàn năm muôn kiếp, thữ rả xương tang, thì công danh gì đâu mà gọi rằng ham muôn.

Nói tóm một đầu lại: Đem thân ra đánh cái giặc độc ác lạo tăng này, với quan A'lemant, tại phép như vậy, là kẻ chết mà đi, chớ nào ai trong chắt mà sống mà trở về; ầy là liêu thân chết mà gọi chừt nghĩa tâm vậy là.

Bởi chi nhiều lời thân tức phân phó, Nhà-nước đự thấy đự biết, rộng búa nhọn đao b, ruộng phân đổng, mà phân bỏ đến hủ, công ơn công đặng, cho phân tử dân là nào đổng đổng kèn! ừ, ông-cử-từ, quốc-lực hội-dồng, và như vậy có ông biết, bài nghĩa đổng-thư, hủu cơ hủu cơ, lập lịch mạt, sự đổng, cũng nên phân đoán mà hủu cơ thừ, lại làm cho rõ mặt.

Các ông Nam-kỳ cần đi đổng danh là Thuộc-địa-tử (colonie française) việc thừo khoa huê lợi, so lại với lúc Nhà-nước mới qua đây, các mới lợi chưa đặng rộng thâu; ầy tiền kẽm, bỗ số chổng chừt nho, hủu bỗ công việc, bỗ-hồa chừt thổng. Chỉ như vậy, hình định hủu công, hủu công, hủu công, lại thêm giao-thông, hủu công, hủu công, Caomép, Léo thổng, lợi là không trừ n đứ cả và chúng ta là dân Thuộc-địa-nam-kỳ (colonie française) phân thíu định là gây thừo thân và buộc đổng gây thíu chỉ (papierstimbé). Trong hai phần này, rất đặng nặng nề bỗ buộc. Ước như mà chuẩn giảm đặng hết cả hai, nhờ ơn Chánh-phủ quan thì; bồng chổng chừt đặng cả hai điều, thì thừ như là khoân thừu định. Tréo sảng còn bình chảng

nhất trong cõi Đông-Dương và giá rẻ.

Ess. pour Lotion.

TRỊ BỆNH YẾU PHẠP

(Conseils médicaux)

Chư vị muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong lúc đau rét, hoặc nóng lạnh, thì vị không đáng tiền, thì hãy mua rượu Rhum mana là rượu thiên hạ rất chuộng và lợi lộc hơn các thứ rượu rham khác.

Hãy coi cho kỹ kẻo lầm thế giá, hãy nói cho phải, cái ve có ảnh nhện trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xén

TỘI KHÔNG ĐỢI BỤNG!

Ấy là câu không thiên hạ hằng nghe nói trong lúc gần ngủ mà mà dùng vật thực đúng bổ dưỡng khi-tự mình đã hao tổn trong cơn thèm lạng

Trọng lực nóng nực

Nếu Chư-lôn muốn ăn uống lực học thường thì chớ khi dùng những rượu khau vị dạn ra giả dốt aperitifs frivols) và có nhữu khi tưng đột lên rất hại sức khỏe kỳ trong một đời khi lần hai, lần đầu cũng có bán thứ rượu ấy, là thường uống nó thì lần lần rượu ấy làm tiêu làm niếm dịch (tu nunguense) trong bao tử rồi lần lần nó làm cho mình thực bất trí kỳ vị.

Vi sao vậy?

Trước một khốc đồng hồ khi ngồi bàn mà dùng cơm thì chẳng nên uống thứ rượu gì nữa cả uống.

MỘT LY BÈ

RƯỢU

QUINA GENTIANE

Là thứ rượu của các thầy tu dùng San-Paulo (Espagne) dốt, xít ấy là xít nóng nực, cũng như xít Đông-dương là dầy Rượu này bán bằng các thứ thảo mộc tinh ba rất có thanh lực thuốc là

QUINQUINA và GENTIANE Mả các thầy tu ấu dùng cốt đường bột-hu mà gặm vị đồng làm cho dễ uống, mả lại thanh táo, dẫu cho ai mà hay kén lỵ cũng chẳng có dốt.

Phải nài

mời liếm mìn mua cái hiệu dán trên ve như vậy:

Nhà MAZET

đường Paul Blanchy, mả bán số 16, Saigon, coi trong thư mả coi, thiết quả như lời tôi nói chẳng sai.

Có bán trong các tiệm hàng-xén

GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARRÈS

TIỆM KHÁCH CON DẤU

Xin chư qui vị nào muốn coi kiểu các con dấu xin viết thư cho tôi mà lấy sách mẫu (Catalogue), tính giá thiết rẻ hơn hết.

CORDONNERIE. — CHAPPELLERIE

TONKINOIS Ser mesure et coupe à la main de toutes espèces pour Dames et Hommes

CYCLES RÉPARATION MÉCANIQUES

Tôi mới lập thêm một Tiệm đóng giày và bán nón theo kiểu Langsa tôi có commandé đủ các mẫu da, chư qui vị muốn dùng xin coi viết thư cho tôi mà lấy mẫu da và lấy (Catalogue) mà coi kiểu cho đã hẳn hoi.

NGUYỄN-CHI-HÒA,

42 Amirat-Dupré, et 87, Rue Catinat, Saigon.

NHÀ HÀNG

Nam-Thuận-Phát

LÊ-VĂN-LE. Kế nghiệp

Góc đường Pellerin-Espagne số 69—SAIGON

Kính,

Mời viên-quan quý-khách thừa nhàn đến nhà hàng tôi hứng tưu và dùng bữa trước là việc vửa y qui viên sau giúp tôi nên việc.

Từ ngày vào kế nghiệp, tôi đã sửa sang nghi tiết và sắp đặt mọi việc lại như mới. Chẳng những vật thực đủ mồi đủ vị, cách tiếp đãi quý-khách rất trọng hậu.

Tôi lại có lập riêng một phòng, để khi có qui coi quí bà vào ngồi dùng bữa hoặc giải khát cho xứng đáng.

LOT BAO CÂN KIP

Chư khuan quan chớ tưởng lầm rằng tôi trước nhiều thì phải mang hình, mình mang bình là tại mình không biết lựa thuốc mà hút, là thế nào hút thế này làm sao không hại.

Chư khuan quan khà hút được thứ thuốc Cigarette Dixie cho thường, muốn hút bao nhiêu cũng vô hại, mà lại thơm tho nhẹ nhàng trong cổ.

Có bán trong các tiệm hàng-xén.

PHẢI UỐNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐÀM
THIỆT HIỆU LÀ
ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX
Của ông lương-y GUILLÉ

Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế dưng của quan lương-y GUILLÉ lấy làm thần hiệu trong những bệnh HƯ PHẾ, đau trong TI VỊ, đau nơi TRÁI TIM, ĐAU GAN, ĐAU MÌNH, RÉT VỎ ĐÀ, hoặc CHÓI NƯỚC, BỆNH KIẾT, BỆNH HO ĐÀ, BỆNH CÚM, GHÈ CHỐC NGOÀI DA và bệnh có TRÔNG LÁI TRONG BỤNG.

Ấy là một thứ THUỐC XỔ rất tiền và rất hiện nghiệm làm cho HUỆY RA TINH KHIẾT. Những bình gốc bởi ĐÀM hay là MẬT phát ra thì uống nó hay lắm.

Một khi thuốc trị đàm nào mà không có dấu ký tên PAUL GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ THUỐC HOÀN XỔ

nếu uống rất trong thứ Elixir Tonique Antiglaireux của quan lương-y Guillé.

Chư anh chớ trở thuốc này là nhà: PAUL GAGE FILS, nhứt họg học ở số 7 anh, đường GREENELLE SI GERMAIN mả bán số 8. ở lại ở thành PARIS.

và TRỌNG CÁC ĐƯỢC PHÒNG ỒU CỬ SÁN

KHOAN CHẤT THỦY
(Bổn số) kem thuốc.

VICHY
PHÁP-QUỐC-TUYÊN

VICHY CELESTINS
Cổ bản nguyên sơ và mả vè.

Trị bình đau thận, mả đau răng-quang, bình Phong-Thấp-lâm-bào (Ac) — Đau mả chớ lỵ-lỵ.

VICHY GRANDE-GRILLE trị bình đau gan và bình đàm.

VICHY HOPITAL trị bình thương ti, trường nhọt.

Mỹ coi chừng để giả mạo, khi mua phải coi cho đúng thế nước của mình mả đúng.

VICHY-ÉTAT BIÈUTÈ

SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối kỳ mả ra. — Có hợp và số ve

PASTILLES VICHY-ÉTAT mả lỵ. — Là cơm rồi uống chừng 2, 3 tuần thì đễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT mảng để cho mình dạn nước mả (mỏi-khí-chết).

YATHEPHONE

Thư máy nói, thư kèn hát Pathéphone này có một mình nó nói tiếng người hơn hết.

Thư máy nói, thư kèn hát Pathéphone này có một mình nó nói tiếng người hơn hết.

TẠI HÀNG CÓ HƠN 4 TRIỆU Đĩa HÁT ĐỦ CÁC THỨ TIẾNG

Đĩa hát Langens, Annam, Bắc-Kỳ, Cao-mân, E-mông, Xoe-chào, Trừ-khâu, Cao-mân.

Đĩa hát Langens, Annam, Bắc-Kỳ, Cao-mân, E-mông, Xoe-chào, Trừ-khâu, Cao-mân.

CÁ Đĩa CẢ MẢY VÀ KIM ĐÈU CÓ ĐÍNH HIỆU PATHÉ

Khi mua phải nài cho được hiệu kỳ. Vì đĩa hát hiệu này tốt nhất, kèn hát hiệu này rõ ràng thanh tho, kim băng ngọc thạch chẳng bù khi nào mua.

Le Directeur-Gérant : F.-H. SCHNEIDER
Certifié l'insertion.
Saigon, le 19

Va pour légalisation de la signature
de M. Saigon, le 19
Le Maire de la Ville de Saigon

Signature: *Antipati le frage c: F.H. Schneider*
Date: *Wagon le 18/11/19*